

Forsvarsministeren (Engell):

Brug af atomvåben fra NATOs side kan ikke finde sted uden forudgående politiske konsultationer mellem alle medlemslande i alliancen. Dette er imidlertid ikke til hinder for, at man i NATO kan gennemføre en øvelse som Able Archer, der er af militærtæknisk og taktisk karakter, som jeg har nævnt det tidligere.

Sådanne øvelser har ikke til formål at afprøve alliancens politiske procedure, og de skal ikke nødvendigvis afspejle virkelighedsstro politiske situationer.

Det afgørende er simpelt hen en testning af de militære procedurers anvendelighed med henblik på en effektiv gennemførelse af de beslutninger, som må blive truffet fra politisk hold.

Albrechtsen (VS):

Jeg vil gerne bede forsvarsministeren om at forklare os, hvorledes man rent praktisk kan indøve brugen – og der er jo tale om den rent praktiske anvendelse af disse atomvåben – uden at tage hensyn til den politiske kontrol og den politiske beslutningsproces. Det kan ikke undgå at efterlade det indtryk, at den politiske indflydelse på disse ting, hvis det kommer til – hvad det forhåbentlig aldrig gør – en virkelig situation, er yderst illusorisk. Hvordan kan man overhovedet gennemføre øvelser af denne karakter, uden at man som et af de allervigtigste elementer netop gennemprøver de politiske procedurer? Det undrer mig såre, for det efterlader tvivl om, at man tillægger de politiske procedurer særlig stor betydning.

Thoft (SF):

Hr. Albrechtsen citerede med Land og Folk for den 1. november i år som kilde oberstløjtnant Fromelt for at have sagt, at der også under øvelsen skulle benyttes mellemdistanceraketter, men i sit svar til mig sagde ministeren for et øjeblik siden, at der var tale om indøvelse af procedurerne for brugen af de taktiske atomvåben.

Er mellemdistanceraketterne nu blevet taktiske atomvåben, eller har ministeren misinformeret? Eller er det citatet i Land og Folk, der er forkert?

Forsvarsministeren (Engell):

Jeg skal sige til hr. Albrechtsen, at naturligvis er de politiske procedurer, den politiske debat, ikke uden betydning, men det, det her drejer sig om, er en øvelse, hvor sigtet er at prøve den militære del af dem. Dermed være ikke sagt, at man, hvis situationen skulle opstå – hvad vi håber aldrig bliver aktuelt – ikke vil koble den politiske beslutningstagen ind. Det er naturligvis det helt afgørende, men det er ikke det, der er sigtet med denne øvelse. Øvelsen har ikke til formål i denne sammenhæng at afprøve de politiske procedurer, og man skal ikke i øvelsesgrundlaget i alle henseender altid afspejle, hvad der bliver betragtet som en virkelighedstro politisk situation. Men det betyder bestemt ikke, at det politiske element i en given situation vil være ude af billedet.

Albrechtsen (VS):

Må jeg forstå svaret således, at når man indøver disse ting i den militære del af beslutningsprocessen, indøver man ikke samtidig, hvorledes de politiske procedurer skal foregå? Så må jeg spørge forsvarsministeren, som selv antyder noget sådant, om ikke det er en uhyggelig grad af urealisme, man dermed bygger ind i det hele, for hvis de politiske procedurer virkelig blev tillagt betydning, er det så ikke omsonst at indøve en procedure for de militære beslutningstagere, da det hele jo i virkeligheden ikke ville kunne foregå inden for de tidsrammer osv., som er nedlagt i den drejebog, der er tale om. Den skulle jo laves helt om, hvis der skulle tages hensyn til det tidsforbrug, som ligger i den politiske procedure, som jeg kan forstå på forsvarsministeren at der ikke er taget hensyn til.

Er det ikke meget bekymrende, at der foregår en sådan øvelse på et fuldstændig urealistisk grundlag, og løber man ikke ind i den risiko, at hvis det virkelig kom til stykket, ville man følge de procedurer, som man nu faktisk har indøvet, og ikke de teoretiske procedurer, som forsvarsministeren henholder sig til?

Thoft (SF):

Det er jo ikke den store debatlyst, ministeren har – ej heller i dag.

I Land og Folk den 1. november 1984 står der: